

DOMOVINA

Uredništvo

Je na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krome. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate

se plačuje od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat; za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Ptujska grozodejstva ali kulturni polom spodnještajerskega nemškutarstva.

Razburjenost, katero so vzbudila nečuvvena nasilstva razbesnelega nemškutarstva po vsem Slovenskem se ni podela ampak če dalje bolj raste. To je tudi naravno, saj se kulturna zločina kakor v Ptujju le redkokedaj in le redkokje dogajajo. „Grazer Tagblatt“ ima torej prav, trdeč, da je bil to „dan zgodovinskega pomena“. Dne 13. septembra 1908. l. v Ptujju so tudi slepci lahko videli in spoznali vso protikulturnost spodnještajerskih nemškutarjev ter se prepričali o nevarnosti teh besnežev za vsestranski razvoj našega naroda in države same. Toda pogledajmo še enkrat vse dogodke.

Naša šolska družba je sklicala na 13. sept. t. l. svojo glavno skupščino v Ptuj. To je tamošnje nemškutarje tako razočarilo, da so se zakleli shod prepričati ali vsaj pokvariti. V seji občinskega sveta ptujškega je utemeljeval v primernem skozi okno govorenem govoru mestni odbornik dr. Plachki resolucijo, s katero se protestira proti zborovanju glavne skupščine družbe sv. Cirila in Metoda v Ptujju, češ, da se s tem ruši nemški značaj mesta! O tem so poročali vsi nemški listi na Štajerskem in drugod ter so tudi začeli ščuvati proti slovenskemu shodu. V društvih in privatno se je širila agitacija in netila strast. V soboto dne 12. t. m. so prinesli vsi liberalni in „deutsch-völkisch“ listi na Spodnjem Štajerskem in v Gradcu poziv: „V Ptuj!“ V tem v sprostaškem in v skrajno ordinarnem tonu pisanem pozivu imenujejo ti nemški patriotje slovensko zborovanje v Ptujju „provokacijo dalekosežnega pomena!

(Nadjamo se, da so bili gospodje proti svoji volji dobri proroki, pa na svojo in svojih somišljenikov škodo.) „Kaj bi rekli „Vendi“ k Södmarkini akciji v Ljubljani? **Prišlo bi do prelivanja krvi!** Ali naj mi Nemci na svojih tleh vse mirno prenašamo itd. Kot prva točka njih programa je bil: sprejem nemških gostov pri vseh dopoldanskih vlakih na postaji v Ptujju. „Nemci iz Spod. Štaj. prihitite v Ptuj, da tem ničvrednim provokacijam enkrat za vselej odломimo ost. Ptuj ostane nemški!“ — Nadalje se je pisalo vsem „deutsch-völkisch“ društvom in korporacijam v Gradcu, na Srednjem in Spodnjem Štajerskem ter se jih je kakor „Gr. Tagbl.“ poročala presrečno in nujno prosilo, naj pridejo v nedeljo v Ptuj. In prišli so vsi, kolikor so jih mogli zbornati po vsem Štajerskem; društva so plačevala tudi vožnjo in pivo onim, ki so to stavili za pogoj svoje delžbe na tej križarski ekspediciji v obrambo ptujškega nemštva.

Nabrlo se jih je torej mnogo od vseh strani in vsake vrste od „akademikov“ do takih praktičnih nemških radikalnih rodoljubov, kateri množe nemško imetje in posestno stanje z vsebino listnic, katere izmaknejo iz slovenskih žepov, kakor se je to zgodilo v slučaju g. Brenčiča. Začeli so svoje kulturno delo že v soboto zvečer s tem, da so z večernim vlakom prišli Slovencem, kakor poročala „Gr. Tagblatt“, „odvzeli narodne znake. Pri tem je prišlo seveda do hudih spopadov.“ Nato so ti kultiviranci s pomočjo policije potisnili Slovence v „postranske ulice“ ter je tako „spremili“ do Narodnega doma, kjer so jim pobili okna, seveda zopet „zaradi izzivajočih klicev“. **Interesantno je, da**

so morali samo Slovence (Windische piše fini Tagblatt) zapirati. Le z napetjem vseh moči je bilo mogoče zadrževati množico, da se ni vrgla na hujškače (na slovenske hujškače seveda!) **ter da je ni raztrgala in linčala.** Te kulturne čine je po Tagblattovem poročilu izvršila nemška straža že v soboto zvečer.

Pozivi v vseh nemških listih so, kakor nadaljuje „Tagblatt“, „čudovito uplivali“. Od vseh strani so prihajali nemški križarji, posebno pa iz Celja; a Ptujčanom tudi to še ni bilo dovolj, brzojavili so zopet na vse strani, da je njihov položaj zelo nevaren in na to so prišli Mariborčani v gostih trumah in tudi iz Celja je prišlo še 35 mož, iz Ormoža, Ljutomera in „akademiki“ iz Gradca so prihiteli ojačit nemško pozicijo. Tako poročala bojni dopisnik „Tagblattov“. Boj je bil junaški. Nemci so tulili in brizgali na sirene, suvali in mahali s palicami. „Stražniki so se vrgli med prepirajoče, pa „niso mogli zaprečiti, **da bi ne bili posamičniki do krvi pretepeni.**“ „Z barvilom napolnjena jajca so padala na množico in so tudi med njimi (to je med temi uzornimi stražniki) našla svoje žrtve.“ Popoldne so Nemci prežali na kolodvoru na slovenske potnike ter so je tako sprejeli, „da so se nekateri takoj zopet odpeljali domov, le malo jih je poskusilo predreti skozi nemški kordon v mesto, te so pa Nemci prisilili, da so moralisneti slovenske znake s prsi. **„Kdor ni zadovoljno ubogal, temu se je pomagalo.**“ O nemških junaštvih na kolodvoru zvečer piše „Tagblatt“, da je dobil poslanec Ploj „zaradi njegovih opazk nekoliko krepkih udarcev po hrbtu.“ Kaj so

Nemci počeli v ponočnem vlakcu, na progi proti Celju in na posamičnih postajah, o tem „Tagblatt“ še ne poroča. Morda spopolni jutri svoje poročilo. Pa tudi tega bo dovolj, da vsakdo sprevidi, da zakon pri nas ne vlada več ampak surova moč!

Še nekaj. Nek policist, na kate-rega se je nek napadeni Slovenec obrnil, naj ga varuje pred napadalci, mu je odgovoril: „Hauen's zuruck: wird Ihnen a nix gschehn.“ V tem kri-latem izreku je izražena vsa modrost sedanjega vladnega sistema, ki nima drugega namena kot podpirati nemškutarstvo na Slovenskem. In uspeh tega stoletja trajajočega „kulturnega“ dela je: „Hauens zuruck!“ ali anarhija. In taki ljudje so po mnenju naših graških in dunajskih mogotcev „državo vzdržujoči“ in „državotvorni elementi!“ „Hauens zuruck!“ Dobro, če mislite, da mora tako biti, vas bode vobogali; vprašamo vas pa gospodje, kateri vodite usodo dežele in probivalstva: Ste li pomislili, kam vodi to vaše geslo? Hočete res, da naj zavlada anarhija v državi, da naj se tem besnim razgrajajem na ljubo, katerim se udingate, katerim na ljubo nas tlačite in zastavljate, vstavi kulturni in gospodarski razvoj našega naroda in naše dežele? Silite nas iskati obrambe v samem sebi in v svoji moči. Razumemo vašo lekcijo in spoznili bomo, kar nas učite, ne čudite se pa, ako bode končni uspeh drugačen nego si vi mislite. Vsega je enkrat konec in tudi naša pokornost in pohlevnost ni večna, o tem ste lahko prepričani. Zadnja nedelja v Ptujju bo res „zgodovinsko znamenit dan“, ali se bode pa nemštvo moglo in smelo s to znamenitostjo hvaliti in ponašati je drugo vprašanje. To nas tudi ne briga. Poskrbeli bomo, da bo drugače.

LISTEK.

Primož Trubar.

K njegovim štiristoletnici.

(Dalje.)

Kot udom evangeljske cerkve, kjer mora vsak po svojih silah pripomoči k ohranitvi prave in zadostne besedne in zakramentalne uprave, je štel tudi Trubar evangeljskim nositeljem posvetne oblasti: „cesarjem, kraljem, ujudom, knezom, slobodnim gospodom, kapitanom, verbežarjem oli namejstnikom, vicdomom, zlahtnikom, flegarjem, ratom, purgermajstrom, rihtarjem, županom, valpetom, beričem inu rabelnom“, vsej „gospoščini, veliki, .. majhni (in) ... nizki“ v dolžnost, da morajo biti „ame inu flegari te cerkve božje“, „varihi inu služabniki tih deset zapuvidi“. Tudi v njegovih očeh je bila „sledna gospoščina, huda inu dobra, koker ta huda draga

lejta, toča, vojske, pomor, inu ta dobra lejta, mir inu zdravje . . . dana od Boga“, kateri ji je „ostru zapovedal, de vsakiga človeka, kateri kri prelije, . . . ima nega kri tudi prelit, . . . inu (da) sledniga vbojnika, zupernika, kecarja, malikovca, prešušnika, šentovavca, martoloza, kir falš pričuje, kir dečle silijo, ima v moriti, tatje inu kurbarje ostru štrajfati inu šibami tepsti, iz cerkve pehniti . . .“ Pred tujino in pred domačim plemstvom je sicer vedno kazal na poštenost, dobrosrčnost in uboštvo svojega slovenskega kmeta. Nikjer ni pital svojega ljudstva z nizkimi priimki, nikdar ni pozival gospoščine, da so „njene kazni za zločine dosti premile“ ali „da bi bilo treba za tako divji in razuzdan narod . . . še manjše prostosti, nego jo že ima“, kakor sta govorila po socialni revoluciji Luter in Melancton o nemškem kmetu. Neustrašeno je priznaval, da plemstvo s tlačanom čisto

nečloveško ravna ter klical preobjestrni gospodi v spomin, kako se je neusmiljeno ravnanje s podložniki na mogočnih domačih rodovih maščevalo: „ . . . vsa zlaht gospoščina, kir s temi bozimi, nim podverženi, silo inu krivico obhajejo, nih perdelane po krivim jemlo, preveliko štviro inu težke tlake nalagajo, so timu božimu serdu podverženi, bodo grozovitu na duši inu na telesu štrajfani, nih stan, zlahta inu oblast dolgu ne terpi, koker tu na dosti hudi nemilostivi gospoščini vidimo inu slišimo. Ta vogerska, krovaska, slovenska inu drugih dežel gospoščina, kakor ti celski knezi so bili kir so s temi bozimi, vso silo, krivico obhajali, tu nih po sili jemali, nih ščere inu žene silovali, inu najsi so po odpustke v Rim hodili, bogate klostre inu velike kaplanije štiftali, so vsi ž nih imenom inu stanum zatreni inu hud konec vzeli.“ Ako bi bila gospoščina s svojo od Boga dano oblastjo določila,

da slovenskim kmetom ne bode več treba silnih „štivr dajati ne težkih tlak delati“, bil bi Trubar s svojim ljudstvom pozdravil to vest kot „enu dobru selstvu, oli en dober glas, oli ene dobre vesele marine, od katerih ti ljudje bodo veseli, od nih z veseljem govore, radi poslušajo inu drugim pravijo“. Za podanike same pa mu je veljalo načelo neomejene pokorščine in odrekal jim je vsako trohico pravice, da bi z lastno roko smeli zboljšati svoj družabni položaj: „Kadar pag ta gospoščina preveliko štviro, pravdo, činže, nove cole, aufslage, tlake nalaga, terje, inu bodo (podložniki) od hudih flegarjev, hlapcev, županov, valpetov inu beričov obrečeni, ovadani inu oblegani, de nim bode tu nih po krivici vzetu, štrajfani, v ječo verženi, od nih imejna, zemel inu blaga pahneni, pregnani, za volo mitov etc. Tako silo inu krivico so ti verni dolžni volnu terpeti, nih tako nujo, revo, silo inu krivico sred sujo družino Bogu

Slavnostni dnevi slovenskega učiteljstva.

Konec.

Kot prva točka programa je bil referat „Šola in kmetijsko vprašanje“ — poročal je učitelj in dež. poslanec g. E. Gangl. Gotovo je točka, o kateri je razpravljala g. poslanec ena najprejpronejših. Saj je ravno ljudska šola tisti vir, iz katerega zajema 95% našega po večini kmetijskega ljudstva svojo dostikrat edino izobrazbo. Iz referentovih izvajanj posnemamo sledeče: Pri današnjih šolskih razmerah ima kmet od šole bore malo. Neovržna resnica je sicer, da je rodila šola obilo lepega sadu, narod se je povzdignil od analfabetov do naprednega naroda. Splošna narodna izobrazba je plod šole, delo 40 let — delo, trudno in naporno, ker je imela in še ima šola vedno več sovražnikov. In v teh 40. letih je bilo časa, da se je izprevidelo, ali ustreza šola potrebam, ali zadostuje in izpolnjuje popolnoma svojo nalogo. Gotovo je, da dá šola na deželi pre-malo izobrazbe, temu pa se bo prišlo v okolišje tedaj, ko bode po naših krajih vsaj toliko šol z rednim poukom in rednim obiskom, kolikor je cerkvá. — Naš kmet ne ljubi šole; on misli, da mu je rojen otrok le, da ga rabi doma. V šolo ga ne pošilja, pač pa mu nalaga težka opravila, da se otrok fizično pokvari, duševno pa zaostane. Otroka v šolo ni, učitelj mora izkazati, starši so kaznovani. Vsaka kazen se šteje učitelju v greh, in zato kmetje učitelja, ki strogo gleda na red obisk, sovražijo — nasprotno pa opustljivca ljubijo. To bi ne smelo biti in tudi ne sme biti v bodoče.

Da pa bo šola ustregla zahtevam kmetijstva, jo je treba preustrojiti; ne preustrojiti z zmanjšanjem pouka, ne s priklopljenjem kakih ponavljalnih šol, ki niso nič drugega kot nepotrebne in brezuspešne mučilnice. Treba le, da naj bodo šolski predmeti tako praktični, kakor sedaj niso in šola bode kmalu imela med svojimi prijatelji tudi najkonservativnejšega kmeta. Šola postane kmetu vir, iz katerega bo zajemal vso svojo in tudi strokovno izobrazbo. Zato se izrekamo za 8letno šolsko obiskovanje brez olajšav. To smo dolžni šoli kot taki, to pa smo tudi dolžni pravi kmeti koristiti; ker le tisti je pravi kmetijski prijatelj, ki ga usposablja za uspešnejše delo, ki mu pomaga do boljšega kruha in večjega dohodka.

To bi bil nekak načrt reformirane šole. Do 12. leta naj bi se poučevali vsi predmeti splošne izobrazbe, da se otrok na ta način pripravi za strokovni pouk — kakor je že pisal o tem učitelj Gosak v let. „Domovini“ št. 82 — 85. V teoriji bi se v strokovnem pouku poučevalo: knjigovodstvo, ustavo-

stvo, najvažnejše postave, da se tako omeji pravdanje — treba je tudi pouka o združništvu, o zavarovalnicah in o drugih stvareh, tikajočih se kmetijstva. O tem naj bi se posvetovali strokovnjaki ter se resno bavili z mislijo na reformo šole; pa ne take, kakor jo hočejo naši nasprotniki. Sploh pa: „Mi učitelji“, je rekel govornik, „ne pustimo, da se udinja šola kaki politični stranki; šola mora biti le za ljudstvo; šola se demokratizuj, bodi za vse ljudi, bodi mati narodu“.

Nato je stavil referent sledeče resolucije:

I. Učiteljstvo, zbrano na XX. glavni skupščini „Zaveze avstr. jugosl. učiteljskih društev“ v Gorici dne 7. sept. 1908. se izreka za obveznost šolskega obiskovanja v smislu § 21. drž. šol. zakona z dne 14. maja l. 1869. drž. zakonika št. 62.

II. Učiteljstvo, zbrano na XX. glavni skupščini „Zveze avstr. jugosl. učiteljskih društev“ v Gorici dne 7. sept. 1908. se izreka za reformo ljudskega šolstva v smislu potreb in koristi kmetijskega (delavskega) stanu.

III. Vodstvo „Zveze“ se pooblašča, da vzbudi med državnimi in deželnimi poslanci, ki so šoli prijazni in naklonjeni, zanimanje do sklepov današnjega zborovanja, ki so izraženi v I. in II. predlogu. Obenem naj se obrne do njih s prošnjo, da naj izkušajo udeleževati naše sklepe.

Učiteljska društva pa poziva:

„Vsa učiteljska društva, ki so združena v naši „Zavezi“, naj v prihodnjih zborovanjih razmotrivajo tema o šoli in kmetijskem vprašanju. Na podlagi mojih današnjih izvajanj naj stavijo konkretne predloge, ozir. načrte, ki naj jih vpošljejo vodstvu „Zaveze“, da jih to ob ugodni priliki porabi ali pa počaka do prihodnje glavne skupščine, kjer izberemo iz vsega dopisnega materijala najboljše in najzrelejše, da tako ustvarimo temelj bodoči ljudski šoli na kmetih — za kmetijsko ljudstvo.“

K ti točki sta še govorila ravnatelj „Zveze slov. zadrug v Ljubljani“, g. Rožman, ki je dejal, da, če bi bil kmetijski stan pri zborovanju navzoč, bi rad podal učiteljstvu roko v skupno delo, ker bi izprevidel, da mu je učitelj res prijatelj.

Nadučitelj g. Bajt je stavil še sledeči resoluciji:

I. „Zaveza“ naj se obrne do kompetentnih oblasti, da se ustanove trgovske nadaljevalne šole, za vsak političen okraj eno. Take šole naj bi imele dva tečaja in pripravljali tečaj.

II. Predno se to zgodi, naj se preskrbi usposobljenost učnega osebja s podporami.

Kot druga točka dnevnega reda je bilo predavanje o regulaciji učitel-

skih plač — govoril je g. nadučitelj Pesek. V krepkih besedah je očrtal govornik vso mizerijo učiteljskega stanu, primerjal njegove studije in plače s studijami in plačami drugih stanov in prišel je do res žalostnih zaključkov. Ker izidejo njegova izvajanja itak v posebni brošuri, navajamo za danes le resolucije — o govoru pa si še pridržimo posebno besedo.

Resolucije so:

Učiteljstvo, zbrano na XX. skupščini „Zaveze avstr. jugosl. učiteljskih društev“ dne 7. 9. 08. v Gorici prosi in zahteva, da slavni drž. zbor:

1. sklene k § 55. drž. š. zak. z 1869 dodatek: Kot minimalni dohodki učiteljev na ljudskih šolah imajo veljati isti dohodki, ki jih imajo pri plači in penziji državni uradniki vsakočasnega XI., X., IX., VIII. čin. razreda.

2. naj sprejme Effingerjev predlog, da naj država pomaga deželam sanirati deželne finance na ta način, da država prevzame polovico stroškov za ljudsko šolstvo.

3. Od slov. drž. poslancev pa slovensko učiteljstvo pričakuje, da se uresničita 1. in 2. resolucija.

4. Slovensko javnost t. j. časopisje in korporacije pa učiteljstvo prosi, da pokaže naklonjenost do učiteljstva in šole ter skrb za narodno prosveto in narodov napredek s tem, da se zavzema za naše zahteve, da z resolucijami zahteva od državnih poslancev in od visoke vlade, da se učiteljstvu definitivno regulirajo plače s tem, da se jim da iste dohodke pri plači in pri penziji, kakor jih imajo državni uradniki štirih nižjih plačilnih razredov.

S tem je bil dnevni red izčrpan in učiteljstvo je zapuščalo dvorano z veselo savestjo in ponosom, da je zopet en korak naprej.

V torek 8. sept. 1908. se je odpeljalo več skupščinarjev čez Sv. Lucijo na Vrsno, da počaste spomin nepozabnega goriškega slavčeka.

Politični pregled.

Štajerski deželni zbor.

Brez vseh formalnosti je bil odprt dne 15. t. m. Deželni glavar ni niti omenil, da je deželni odbor letos gospodaril osem in pol mesecev brez odobrenega proračuna, kar je gotovo protinstavno, nadalje tudi ni povedal, kake naloge bi morale biti še rešene. Vse stoji sedaj pod utisom zavesti, da treba pred vsem rešiti volilno reformo, katera bode določila zloženje in značaj deželnega zbora za bližnjo bodočnost. Med važne naloge, ki čakajo rešitve spada: proračun za 1908. l. in za 1909. l., računski sklepi minlih let, uprava

gozdnih in pašnih služnosti, uprava deželnih zdravstvenih rečij, poročilo o zakonskem načrtu glede varstva kmetijskih kultur pri pogozdovanju, poročilo o zakonskem načrtu o varstvu planin, zakonski načrt o upravi delitve in zlaganju kmetijskih zemljišč, učiteljsko vprašanje. — Vsa pozornost nemških strank je osredotočena sedaj na volilno reformo, katero bi Nemci radi tako umetno sestavili, da bi imele samo vladajoče njih stranke dobiček, brez obzira na prave potrebe in koristi nemškega in slovenskega prebivalstva. Tekom prve seje so razdelili predlog volilne reforme, ki so ga sestavile stranke večine in sicer: veleposestniki, nemška ljudska str. in nemška kmetijska zveza (Bauernbund). — Rešilo se je nekoliko prošenj in predlogov glede izvršitve raznih vodnostavbenih del. Sprejet je bil predlog Wagnerja (nemški kler.), ki se glasi: Deželnemu odboru se nalaga, da naj z vsemi sredstvi upliva na c. kr. vlado, da dovoli prosto nakupovanje soli v štokih in sicer po potrebi ter da se znižajo cene soli. Soc. dem. Resel je izjavil, da njegova stranka predlog podpira, pravi pa, da so kršč. soc. v parlamentu na Dunaju glede znižanja cene kuhinjske soli čisto drugače postopali kakor sedaj v deželnem zboru. — Soc. demokrat Resel in dr. Schacherl sta vložila predlog o preosnovi deželnega reda. Klerikalec Hagenhofer je interpeliral, zakaj se deželni zbor tako dolgo ni sklical, da bi se bil rešil vsaj deželni proračun. — Posl. dr. Ploj, Jurtela, Kočvar in dr. so stavili predlog glede regulacije Drave, posl. Sutter in Robič predlog zaradi podpore onim poljedelcem, katere je suša hudo zadela; posl. dr. Hrašovec in drugi so vložili pritožbo, ker je deželni odbor odklonil podelitev podpore „Slov. planinskemu društvu“.

Nenasitnost splitske duhovščine bode gnala tamošnje težake (kmetijske najemnike) v štrajk. Težaki so dali 29. avgusta svoje do skrajnosti zmerne zahteve duhovniškemu veleposestniku pismeno naznanje. Ti učitelji jedino zveličevalne vere in pridigarji krščanske ljubezni in vsmiljenja so pustili celih 12 dni te reveže čakati na svoj odgovor, ki se glasi na kratko: **ne!** Tem ubogim težakom, kateri so svoje zahteve, kakor se splošno priznava, do skrajnosti omejili in so zahtevali, naj bi jim bogata duhovska gospoda dala za njih trdo celo vsaj toliko, da bi mogli s svojimi družinami ob tem životariti, so duhovniki tudi to odrekli. Dve leti so vodili svoje težake za nos — in sedaj tik pred trgatvijo so jim dejali: nič vam ne damo! Posvetni gospodarji so se skoro vsi brez izjeme pogodili s svojimi težaki, od duhov-

tožiti inu kratku nekovi punte oli avstrije začeti, oli sami sebe meščovati.“ V svojem prepričanju o potrebi neomejene pokorščine „v pozemskih ričeh“ ni mogel najti opravičevalne besede za slovenske kmečke upore svojega veka in samo v svarilen vzgled je zabilježil, kako so „ti Krajci v tim 1515, inu ti Dolenci v tim 1573, ti Štajeri v tim 1528 (lejt) bili (punte) sturili, oli so per tim hud konec vzeli, so bili pobijeni, obešeni inu na špice vtaknjeni.“

Toda z izvajanjem nauka, da ne sme nositelj posvetne oblasti kot ud cerkve in čuvaj deset zapovedi trpeti v svojem okrožju nobenega krivega bogoslužja, je bil podvrgel Luter tudi vest posameznega podanika principu neomejene pokorščine do gosposčine in stvaril pogoje za razvoj deželnih protestantskih cerkva, kjer je

moral dobiti vladar v roke ves ustroj zunanje uprave. Ta logika je spravila Trubarja v zagato, ker je načeloval njegovi domovini knez, ki je prisegal na skrivnem vedno, kadar pa so mirovali Turki in kadar je imel dovolj sito mošnjo, pa tudi javno, da ne pripozna v svojih deželah drugega veroizpovedanja nego katoliškega, in ki je imel vsled z državnim odlokom potrjenega načela: „čigar zemlja tega vera“ oficijelno pravico, da vsiljuje svojim podanikom katolicizem. Iz te zagate pa je našel slovenski reformator skrivna vratca, katerim slična so odpirali verski fanatiki vseh izpovedanj, ko jim je uspavalo živo prepričanje o absolutni resničnosti, vrednosti in potrebi propagirane verske ideje vse druge ozire, in na ta vratca je napisal proti katoliškemu deželnemu knezu za snujočo se cerkev svoje domovine: „Kadar

ta gosposčina hoče od svojih ljudi, kir so nih oblasti podvrženi, imejti inu zapoveda, take riči, kir so Bogu zubper, katerih Bug ne hoče od obeniga imejti, temuč prepoveda, koker je vse žlaht malikovane, vse falš božje službe, malikom ofrovane, krivu obhajane, mašovane, kerščovane, na svetnike klicane, rumane, tiga Antikrista, Mahohumeta, papeža, farske, meniške, malikovske postave, zapuvidi inu prepovedih. Takim zapuvidom, bodi cesarskim, kralevim, te nizke oli visoke gosposčine, duhovske oli deželske, ti verni ne imajo kratko biti pokorni temuč tej gosposčini pohlevnu s tejm s. Petrom inu s tejm jogri odgovoriti, ... de ti krščeni morajo gospudi Bogu, kateri je ner ta viši gosposčina, več biti pokorni, koker tim ludem.“ Pri gosposčini protestantske vere pa je podvrgel tudi Trubar vest podanikov prin-

cipu neomejene pokorščine. Od take gosposčine je zahteval, da proglasi v svojem področju augsburško konfesijo za jedino dopustno veroizpoved in ji dovolil, da je „so vso močjo inu oblastjo“, „z mečom, z galgami inu s kulesom, skuzi te beriče inu rabelne“ „dolžna ... pomagati, svetovati inu naprej porivati te službe božje, de se povsod v nih deželah, mejstih, farah prou ta beseda božja pridiguje, ta katehizmus, te postave, zapuvidi inu ta s. evangelium prou zastopnu izlagajo, ti s. zakramenti prou dile inu vrednu primo, prou molí inu h pridigam hodi, spet nazaj vse malikovane, falš službe božje, kecarijo, cupernijo, šentovane, vso žlaht lotrijo, hudobo, nečistost, silo, krivico doli tarejo, štrajfajo inu nikomer ne dopuste, temuč branijo...“ (Dalje prihodnjic.)

nikov pa samo trije. Ogromna večina zemlje v splitskem okraju je pa duhovniška last. Težaki bodo torej prisiljeni štrajkati na duhovniških posestvih. Politično oblastvo je že pozvalo eno kompanijo vojaštva iz Sinja, da bode s puškami in bajoneti branila „sveto vero“, ki je to pot v obliki cerkvenih veleposestev in duhovniške trdosrčne nenasitnosti. Gospoda se nadja, da se bodo težaki dali zapeljati k izgredom in da je bodo njih zavezniki nekoliko postreljali druge pa pozaprli in je tako naučili „krščanske pokornosti“, pa to upanje se brzkone ne bo spoznalo. Težaki so organizirani in trdno odločeni mirno in dostojno izvesti boj z zakonitimi sredstvi do konca. Težak bode ta boj proti cerkvenim brezvestnim in brezsrčnim kapitalistom, katerih krivično stvar branijo vse posvetne oblasti proti ubogim delavcem — a nadjati se je, da končno tudi v Splitu zmaga pravičnost nad duhovsko nenasitnostjo!

Mladino treba vzgajati v slovenskem duhu! To naj si dobro zapomnijo osobito slovenski trgovci in obrtniki po naših mestih in trgih!

Okrajni odbori narodne stranke, Ciril-Methodove podružnice, izobraževalna društva, narodnjaki! — Organizujte „Svoji k svojim!“ Le s sistematičnim, doslednim in trdim delom bomo dosegli svoje pravice, ki nam tičejo kot gospodarjem na slovenskih tleh!

Štajerske novice.

— Brzo se bliža čas ljudske slavnosti v prid „Sokolskemu domu“ v Celju. Zgornji prostori „Narodnega doma“ so se spremenili v veliko delavnico, v kateri deluje množica pridnih rok, da bodo v nedeljo lahko na dostojen način pozdravili goste, ki se zberó iz vseh krajev naše lepe domovine. Vsega, kar se sedaj godi v „Nar. domu“ ne moremo razodeti, povemo pa le, da bo za razvedrilo v obili meri skrbjeno in da se bo lahko vsak zabaval, kolikor in kako se bo hotel. Posebnega vlaka nismo mogli dobiti; sicer so pa železniške zveze s Savinsko dolino, Mariborom, Ljubljano jako ugodne. Veselica se prične točno ob 7. uri zvečer s koncertom, ki ima jako občiren in zanimiv vspeled; koncert se prične ne glede na število poslušalcev ob 7. uri zvečer. Med koncertom bodo vrata v veliko dvorano zaprta. Parola vseh spodnještajerskih Slovencev naj bo: V nedeljo 20. t. m. k sokolski slavnosti v Celje.

— Klubu slov. napr. akademikov v Celju so za srečolov darovali sledeči gg. dr. Janko Serbec, prof. Suhač po 10 K, Lončar, Smertnik, Ravnikar po 5 K, dr. Gvido Serbec 3 K, prof. Kosi, Arzašek po 2 K, Likar in neimenop 1 K, Kolenc čaj. V Novi cerkvi so darovali gg. J. Goričan, Minka Kincl in A. Vrbnik po 2 K, Jož. Jehej 1 K in Neža Klinc steklenico žganja. V denarju je do sedaj nabrano 181 K.

— Ravnatelj g. Fr. Jošt, ki je izvedel o „Slovenčevi“ „senzacionalni“ novici, da namerava baje kandidirati kot agrarni kandidat, še le danes, vrnivši se iz službenih potovanj domov, nam je na naše tozadevno vprašanje izjavil, da se mu ne zdi vredno reagirati na take izmišljotine in na vse budalosti, ki jih sedaj ob času kislih kumar uganjajo njegovi pobožni in nepobožni obrekovalci ter da bode take predpustne šale, kakor tudi njih razširjevalce, ki nimajo s čim stvarnim

pitati svojih zapeljanih in še premalo nahujskanih ovčic, dosledno ignoriral.

— **Pouk v Igranju na godala** (gosli, vijola, čelo in bas) in na glasovir se vrši v godbeni šoli „Celj. godbenega društva“. Začetek 1. oktobra t. l. Do sedaj je bil pouk omejen večinoma le na goslanje, letos pa se šola razširi tudi na druge instrumente. Šolnina znaša mesečno 4 K. Zglasiti se je pri g. Berk-u v posojilnici ali pa pri učitelju g. Stante-ju v okoliški šoli. Želeti bi bilo, da bi se celjski Slovenci malo bolj zanimali za godbo in z obilnim posetom godbene šole pripomogli do prepotrebne naraščaja „Celjske narodne godbe“.

— **Slovenel, ne kupujte nemških hiš v Celju!!** V najkrajšem času se bo storilo vse mogoče za organizacijo „Svoji k svojim!“ Nemške hiše bodo postale še mnogo bolj po ceni. Svoji k svojim!

— **V slovenska podjetja**, v slovenske trgovine spadajo slovenski uslužbenci! Nemci iščejo za svoja podjetja Nemcev po celem rajhu!

— **Vpisovanje otrok v otroški vrtec Ciril-Methodove družbe v Gamberju** (v novi občinski hiši nasproti dr. Dečkove vile „Livada“) se vrši v soboto, dne 19. septembra od 2.—4. ure popoldan. Slovenski starši, pripeljite svoje otroke ali pa se zglasite sami!

— **Mnogo slovenskih uradnikov in drugih Slovencev** še zmiraj hodi v nemške hotele — vkljub temu, da so lastniki istih hotelov prispevali za prosto vožnjo, jed in pijačo celjskim pobalinom v Ptuj. Mislimo, da dotičniki sedaj vedo, kaj jim je storiti.

— **Kaj se tam godi?** V gostilni „zum lustigen Steirer“ na Grabnu se vrše sedaj večer za večerom tajni pogovori. Ali se pripravlja kaj za nedeljo? Povdarjamo in pribijamo, da je tista gostilna shajališče magistratovcev, policajev in glavnih hajlovcev. To naj služi v spodbudo vladi, č. bo treba v nedeljo večjih varnostnih odredb.

— **Celjski Stieger** se baje po Celju hvali, da je on udaril Ploja po glavi. Kaj ko bi se gospoda prišlo zaradi javnega nasilstva?

— **Bojkot piva** se v Celju tudi zelo pozna. Od začetka meseca julija do danes se je v Celje uvozilo 42 vagonov manj piva ko lansko leto ob istem času.

— **Tolovajski napad.** Včeraj zvečer se je vračal osmošolec Ivan Radej iz mesta proti Bregu domov. Ko je došel na kapucinski most, ga je pričakovala organizirana tolovajska nemška tolpa in ko ga je ta spoznala, se je vrzla s palicami na njega, ga pobila na tla, raztrgala mu ves ovratnik in ga pretepavala. Pripomniti je še to, da mu je ta nemčurska druhal grozila s strelom, če se drzne klicati na pomoč. Tako torej. Ptujski pobalini so dobili v Celju posnemovalce. Opozarjamo na Nemce, da je tako postopanje zelo dvo-rezen nož in da bomo posegli po samoobrambi, katera jim ne bo pogodu. Imamo mi tudi pesti in palic dovolj na razpolago. Opozarjamo pa orožništvo na ta dejstva in zahtevamo, da se strogo pazi na celjske burše in trgovske pomočnike. Istotako opozarjamo slavni magistrat in mestno policijo, če tudi nam je malodane gotovo, da je pisal ali inspiriral hujskajoče članke po nemških listih dr. Ambrožič. Toda če celjska policija ne bo vršila svoje naloge, saj še so druga pota na razpolago. Mi smó ravnopravni državljani in zahtevamo obrambe za varnost življenja. Ako pa nastanejo v Celju zopet poboji in pretepi, odklanjamo vsako odgovornost; tudi za to, da bodo ostali še oni maloštevilni tujci in bodo celjski gostilničarji docela uničeni. Ali

res ni v nemškem meščanstvu mož, da bi stopili na prste mlekozobim fantalinom, ki vznemirjajo celo mesto?

— **Predragi celjski vodovod.** Stroški za celjski vodovod so bili pre-računjeni najprej na 541 tisoč kron; potem so se zvišali na 800 tisoč kron. Poleg tega bode vodovod kmalu pre-majhen! Razun zvišanih občinskih do-klad, vkljub tem visokim stroškom, bodo še Celjani imeli najdražjo vodo na svetu! To je posledica nemško-nacionalne „politike“ občinskega sveta celjskega. Za to naj se „vahtarica“ pobriga — v okolici so ljudje z „ruskim“ gospodarstvom docela zadovoljni.

— **Mladi Pelle in slovenščina.** Te dni je dobil sin tukajšnje podjetnice za prevažanje pohišstva in blaga vdove Pelle v kinematografu dvojezičen vspeled. Gospodič se je razjezil, rekoč: „Was soll die dumme Sprache da oben!“ Slovenščina ga je tedaj hudo razjezila. Njegova mati pa se nič ne jezi, ko si služi pri Slovincih svoj denar? Ta ji ni nič „dumm“, če pride tudi od Slovencev, samo njen sin zaničuje naš jezik! Plačilo ne izostane.

— **Popravek.** Pomotoma smo poročali, da je nabrala gosp. Čenčur za C. M. družbo pri družbi Leitmajer v Radečah dotični znesek. Družina se pa imenuje Lindner.

— **Francoski časnikarji** so si danes ogledali postojnsko jamo; popoldan so se vozili z brzovlakom mimo Celja v Bruck ob Muri.

— **Trboveljski in hrastniški obrtniki!** udeležite se v nedeljo, dne 20. t. m. polnoštevilno občnega zbora Laške obrtniške zadruge, ki bode v Laškem ob treh popoldne pri Horjaku. To zborovanje bo velikoga pomena za nas slovenske obrtnike. Torej v nedeljo vsi slovenski obrtniki na občni zbor! Naj nikdo ne ostane doma.

— **Umrli** je v Vojniku pri Celju zadnje soboto plem. Manteuffel, star 86 let.

— **Iz finančne službe.** Prestavljeni so višji finančni pazniki: gg. A. Fabian iz Maribora v Št. Lenart, Jože Pavšer iz Celja v Šmarje iz Josip Pogorevc iz Št. Lenarta v Celje.

— **Podražila bode premog** po raznih poročilih trboveljska premogokopna družba za 24—28 vinarjev pri meterskem stotu. Veselo poročilo za zimo!

— **Ptujski okrajni glavar plem. Schleussenburg** se ni v nedeljo odločno potegnil in pobrigal, da bi se poskrbelo v mestu za varnost. Čemu neki ne? Naj bode prepričan, da bode dobil za to svoje plačilo.

— **Kaj pa je to?** V nedeljo zjutraj je brzojavil g. dr. Ploj na namestništvo, naj se pošlje v Ptuj orožništvo, da bo skrbelo za mir in pripravi vojaštvo. Kaj se je z brzojavko zgodilo, so ne ve! Odgovora vsaj ni bilo nobenega. Mogoče sta dva slučaja: ali se brzojavka ni odposlala ali si pa gospodje pri namestniji mislijo, da smo Slovenci v nemških mestih „vogelfrei“. O tem se bode treba pogovoriti še na drugem mestu.

— **Še nekateri tolovajski napadi na Slovence v Ptuj.** Pri enem večernih vlakov so napadli nemški pobalini dejansko poslanca Ploja in to v Ornigovi navzočnosti. Znamenje, da šef ptujске policije ni bil zmožen vzdrževati miru. Ni čuda, da so se godila taka tolovajstva! Ali pa je bil Ornigu napad po godu? — Nadalje je bil še napaden župnik Treiber iz Ko-roškega. Nemci so ga pretepli in mu raztrgali obleko. Kje je bila „slavna“ policija ptujska? Graški in drugi nemški listi te surovosti zamolčujejo in dosledno pišejo,

da so Slovenci izzivali in oni začeli boj.

— **Celjski špecerijski trgovec Stieger** je bil vodja onih celjskih nemškutarskih barab, katere so v Ptaju opljuvale mirne Slovence in jih ometavale s črnimolom. Povrh tega še vedno ni popravljeno dejstvo, da je nosil v svoji ročni torbici gñjila jajca za ometavanje Slovencev. Demonstrativno pa je kazal Slovincem svojo **bikovko**. Ako ta dejstva niso resnična, pozivamo Stiegerja, da jih popravi! Slovenci, ali morete prestopiti prag trgovine, čije šef se udeležuje demonstracij proti Slovincem?

— **Izgredov v Ptuj** so se udeležili, kakor se nam poroča iz Celja, tudi en pomočnik tvrdke Schmidl, en tvrdke Traun & Stieger, dva iz trgovine Ranzinger & Hönigmann in trgovec Hoppe. Tudi v te trgovine zahajajo večinoma Slovenci; v nedeljo so dobili v Ptuj zahvalo za to.

Slovenskim odjemalcem naznanjamo, da se je demonstracij v Ptuj udeležil tudi mizar Avgust Schwiga v Gosposkih ulicah. Kdor se udeležuje demonstracij, kjer se pljuva na Slovence, tudi ne rabi slovenskega denarja!

— **‘obojl, izvršeni v Ptuj** po nemškutarskih! G. Peter Kureš, gostilničar v Podvincih pri Ptuj, se je vračal s svojo soprogo okrog polnoči iz ptujskega „Na odnega doma“ domu. Pred ptujsko pošto ju je naenkrat naskočilo krog 10 oseb, kričeč: „Hauen sie den windischen Hund nieder!“ (Pobijte slovenskega psa!) G. Kureš in njegova soproga trdita, da je najbolj udrihal po njem (Kurešu) trgovec Sorko iz Ptuj. G. Kureš je bil jako nevarno ranjen, prvo pomoč mu je dal g. dr. Bela Stuhec, kamor ga je zapeljala soproga. Nato ga je pripeljala v „Narodni dom“. Bil je po celih prsih čisto krvav, na glavi ima več ran, nadalje na hrbtu in na rokah. Ranjenec pravi, da ga je trgovec **Zorko pobijal s palico, kovano s svincem. Nadalje ve poškodovanec, da je bil zra-ven nek Franc, občinski uradnik. Redar Toplak je bil oddaljen kakih 100 korakov, pa se je še le, ko sta gosp. Kureš in soproga klicala na pomoč, približeval, toda — prav počasi!** Nek drug redar je tudi prišel in je rekel proti Franzu: **„Den Kopf hätten sie ihm (namreč gosp. Kurešu) sollen ein-hauen!“ (Glavo naj bi mu (g. Kurešu) bili razbili!)** Tako se je skrbelo v Ptuj za varnost življenja mirno domov gredečih ljudi leta 1908 po Kristnu!

— **Kdo je reševal „nemški“ Ptuj?** Linhart, sin slovenskega fjakarja in slovenske perice v Ljubljani, oni Linhart, kateri je l. 1901 zahteval v Trstu na javnem shodu slovenske šole za laški Trst. V zvezi z Linhartom je bila najnavadnejša poulična fakinaža iz Ptuj, Celja in Maribora, katero se je vpijanilo. Znano je, da so imeli buršaki in njih čedni pomagači večinoma renegatski trgovski pomočniki, prosto vožnjo, prosto jed in pijačo.

— **O ptujski slavnosti.** Z nepričakovanim uspehom se je končalo slavlje Ciril-Methodove družbe. Iz celega okraja prihajajo glasovi, da bodo v prihodnje vzeli slovenski kmetje goste v svoje varstvo. To je tem večjega pomena, ker smatrajo nemškutarji ptujski okraj za trdnjavo štajercijanstva. Nemški listi prikrivajo nevoljo z bedastimi lažmi, na katere se ne spleča odgovarjati. Saj n. pr. „Grazer Tagblatt“ naravnost govori o „windische Niederlage“.

Zanima pa nas sledeče: Imenovani list piše, da je slovenska deputacija s

Plojem in Roblekom prosila župana Orniga za prost odhod (freien Abzug). Ko je prišla informacija na magistrat, sta bila navzoča od nemške strani samo Ornig in uradni predstojnik Jettmar. Ploj je zahteval od župana žandarsko asistenco, ker ni bilo mogoče zaupati policiji. Župan Ornig je nato prosil deputacijo, naj ne vztraja pri svoji zahtevi. In rekel doslovno: „Ich bitte Euch, meine Herren, machen sie damit nicht böses Blut“. Nato je izjavil, da bode osebno spremljal goste. To je resnica in kdor je poročevalca informiral drugače, je drzno lagal. Ko bi hotel Ornig ravnati pošteno, bi taka poročila popravil — pa to se seveda ne bo zgodilo.

— **Plachkijeva resolucija.** V ptujskem občinskem svetu je predlagal advokat Plachki v soboto resolucijo, v kateri se nemščini pozivajo k demonstracijam proti Ciril-Methodovi skupščini. Običajno je, da starejši politiki vplivajo pomirljivo in skušajo razburjenje omejiti. Seveda, tu je bilo narobe. Treba je bilo razburjenje narediti, ker ni hotelo priti samo od sebe. In ta advokat, ki se čisto nič ne ženi, živeti skoro izključno od slovenskih grošev, je imel tako malo okusa in takta, da je z oficijelnega mesta hujskal k izgredom. Ko bi le slovenski kmetje premagali predsodek, da mora Plachki vsako pravdo dobiti (Ali je to mnenje popolnoma neutemeljeno? Op. stavca.) — in obrnili hrbet njegovi pisarni, potem bi moža kmalu minilo veselje, kovati resolucije.

— **Socijalisti o ptujskih skandalih.** Da nismo Slovenci sami s svojo ostro obsodbo ptujске in „izposojene“ policije zadnjo nedeljo v Ptuju, nam priča graški „Arbeiterwille“. V dolgem dopisu ironično in sarkastično opisuje „brambo“ nemškega Ptuja v nedeljo in navaja dokaze za pristransko postopanje policije. Popolnoma pravilno pripisuje list, da niso Slovenci nameravali nobene demonstracije, da so imeli le občni zbor Ciril-Methodove družbe in veselico v lastni hiši in da je bil napad nemških pobalnov in „nemškonacionalnih tatov“ skrajna surovost, ki je nevredna kulturnega naroda in ga v očeh tujca le ponižuje. Zanimivo je tudi, da se je po poročilu lista Ornig pohvalil s „sprejemom“ Slovencev! Gotovo je tudi, da so nemški burši s pomočjo nemških trgovcev in trgovskih pomočnikov napadli slov. kmečke romarje, pretepli onega, ki je nosil križ in pomandrali križ sam. Slovenski kmetje! Ta surovost vpije po maščevanju! Pozivamo mariborsko državno pravdnštvo še enkrat, da preišče to zadevo, ker se ptujška policija ne briga za njo!

— „Svoji k svojim!“ so kričali zadnjo nedeljo Nemci v nemški hiši v Ptuju. Med njimi je bila cela vrsta celjskih Nemcev, ki so se tudi pri pretepih najbolj odlikovali. Kateri celjski Nемеc živi od „svojih?“ Slovenske mlačnosti mora biti enkrat konec! Ali nam ptujске nasilnosti še niso odprle oči? Vam li še ni dovolj batin, žalitev in poniževanj? Sestavlja se imenik slovenskih trgovcev in obrtnikov v Celju, lista se razširi po celi bližnji in daljši okolici celjski. Izvede se točna organizacija. Trgovci in obrtniki naj se nemudoma zglase pri g. Stermeckem, predsedniku „Slovenskega trgovskega društva“. Pričakuje se od njih, da bodo spoznali, kaj zahteva čast in ugled Slovencev v Celju in celem Spodnjem Štajerskem. Proč s polovičarstvom in popustljivostjo, bodite Slovenci v vsem in povsod v svoji rodbini, v svojem privatnem in javnem življenju!

— **Neplačan guljaž na Pragarskem.** V nedeljo zvečer se je pritoževal natakhar kolodvorske restavracije na Pragarskem, da nekateri „nemški“ gostje v restavraciji niso plačali guljaža. Notri so sedeli tudi celjski burši in trgovski pomočniki. Ali so med njimi tudi ljudje, ki slišijo na ime „Zechpreller“ ali slovenski: Mica Kovačeva? Ali nemški Celjani res ne morejo toliko nabrati, da bi „svojim“ nemškim sinom poleg vožnje, pijače in obeda še plačali guljaž na Pragarskem? Če že drugače ni šlo, pa bi naj napravili „pump“ na vodjo Stiegerja, ki se je zdebelil od slovenskih grošev!

— **Ljubljanski „Slovenec“** se na tihem veseli nemških surovosti v Ptuju. No, ni čuda! Piše, da je moralo „katoliško kmečko ljudstvo“ braniti „bojazljive liberalne škricе“. Kje pa je bilo tisto katoliško ljudstvo, da bi branilo „bojazljivega liberalnega škrica“ župnika Treiberja? Saj se samo sebe ni branilo, ko so nemški suroveži napadli romarje! Sicer pa je to ljudstvo bolj slovensko ko „Slovenec“; maščevalo se bo, naj je to že ljubljanskim klerikalnim internacionalcem prav ali ne! Samo trdo se ga je moralo vzbuditi.

— **„Slovenec“** se je hudo raztogotil, da smo si v svoji „brezpomembnosti“ osmelili odkriti slov. občinstvu škandal, da se ga v imenu „obmejnih Slovencev“ izrablja v klerikalne namene. Kaj takega se more menda zgoditi edino le pri nas! Zato si „Slovenec“ jezo lahko tolmačimo, ne pa nepredvidnosti, da nas poziva za ime dotične „klerikalne glave“. Mislimo, da je ne bo težko najti; naj postavijo odlične vodje kmečke zveze pred sveto inkvizicijo in dotični, ki rad izdaja enake „skrivnosti“ po gostilnah, bo gotovo dobil rdeč nos. Da nas je nahrlil „Slovenec“ prav v Štefe-Moškrcevem žargonu, je samoposebi umevno.

— **Dobro poučen „Slovenec“** ima včasih zelo imenitne brzozjavke iz Štajerskega. Njegovi pobožni in škilavi reporterji slišijo očitno travo rasti. Kaj ko bi mu prihodnjič kdo brzozjavil: „Celjski vikar se je oženil“ ali „dr. Korošec se ta mesec ni nič prehladil“ itd. — Klerikalne ovčice verjamejo itak vse!

— **Oznanjevalec „krščanske ljubezni“ do bližnjega.** Petkov „Slovenec“ ima na odličnem mestu člančič proti učiteljskem zborovanju v Gorici, kateri se zaključuje s sledečim „opominom“ na učiteljstvo: „Streznite se vendar enkrat in glejte stvari, kakšne so: vsak posameznik mladinske organizacije je vaš sovražnik in pripravite se na boj, ki se bo vršil pod geslom: Brez pardona“. Tako govore slovenski duhovniki, oni, kateri imajo vzvišeno nalogo oznanjevati nauk o krščanski ljubezni in bratstvu v narodu. Tako hujskajo k pobojem in pretepom, tako k sovraštvu — vse baje zaradi vere! Tako delajo za posurovenjem naroda, samo, da bi nasitili svojo žejo po vladanju in po — denarju. In taka sodrga še ima drzno čelo trditi, da brani „vero“ pred neverniki! Kdaj jih spozna cel narod? Kdaj spozna pri nas slehernik, da so klerikalni vodje v talarju in brez talarja grobokopi naroda, njegovi pohujševalci in torej največji sovražniki? Kdaj se strnejo vsi, ki to spoznajo, k enotnemu odporu? Še je čas, samo trdne in odločne volje je treba.

— **Nemška nevarnost v Št. Ilju.** Ljubljanski „Slovenec“ pravi, da bi moral slediti od slovenske strani odločen odpor proti Nemcem v Št. Ilju. Prav. Toda vsakega naprednjaka, ki bi želel kaj storiti, zasmehuje in obrekuje mariborska duhovščina v „Sl. G.“ — Klerikalci sami pa denar, ki ga mamijo ljudem iz žepov pod pretvezo

za obmejne Slovence, porabijo za strankarsko agitacijo v — Trstu in za mastne dijete agentom za lažikmečko zvezo. Zato klerikalci ni zaupati nikjer; samo lažljivost, hinavščina in nepoštenost ga je. Pri tem moramo še pripomniti, da klerikalni vodje v talarjih hladnokrvno goljufajo večino darovalcev za „obmejne Slovence“, ako denar drugje porabijo.

— **Katoliške parade in praksa.** Dr. K(rek) opisuje v „Slovencu“ od 5. t. m. štev. 204 svoje utise na IV. češkem katoliškem shodu. Gosp. Krek pravi: „Nalašč izpuščam veliki spreved, ki se je vil od Narodnega gledališča do Hradčan, ki je v njem s ponosno samozavestjo korakal plemič poleg delavca in kmeta, duhovnik od kanonika do kaplana poleg ljudstva v pestrih domačih nošah.“ Torej, plemič poleg delavca in kmeta, kanonik poleg ljudstva — na paradi, imenovani kaloliški shod. Poglejmo to katoliško plemstvo in njega razmerje s svojimi delavci v trdi praksi vsakdanjega življenja. — V tovarnah baron Mayer-Melnhoff-ovih, katerih lastnica ali solastnica je zaradi svoje ljudomilosti dobrotljivosti itd. toli proslavljena in tudi menda že odlikovana grofica Stubenberg, se dela redovito nad uro in se uporabljajo tudi za ponočno delo delavci izpod šestnajstih let. Tako poroča „Arbeiterwille“ od 6. t. m. O „plemenitosti“ teh plemiških tovarnarjev nam priča ta le dogodek: Pred nekotlikimi tedni je nagloma umrl splošno priljubljen delavec Kernbauer. Vdova, ki je v blagoslovljenem stanu, se je v svoji sili in potrebi obrnila s prošnjo na grofico Stubenberg, naj bi ji dovolila z obzirom na njeno žalostno stanje malo podporo. Na svojo prošnjo je dobila od ravnateljstva tovarne ta le odgovor: „Vaše pismo na našo visokorodno gospo grofico nam je bilo izročeno v rešitev in obžalujemo, da smo prisiljeni dati Vam na znanje, da ne moremo predlagati za Vas nobene podpore, ker je Vaš mož Kernbauer delal samo 6 let pri nas in se je tudi oženil, ne da bi nas bil prosil za to dovoljenja.“ Torej mož je delal za visokorodno gospo grofico samo šest let in je ni prosil dovoljenja, ali se sme oženiti, zato naj vdova in otrok, ki ga nosi pod srcem lakote pogineta, grofica nima za njo niti dveh kronic na mesec, sploh nič. Svoj denar, ozir. denar, ki ji ga služijo nje delavci, pokojnikovi tovariši, rabi grofica Stubenberg za veliko dvorano, katero zida v mavriškem slogu in z nečuvno sijajnostjo na svojem gradu in ki bode stala ogromne svote. — Na prihodnjem katoliškem shodu pa bode zopet „samozavestno korakal plemič poleg delavca in kmeta, kanonik poleg ljudstva“ in iz njih ust se bodo vsipale besede polne pravega krščanstva in ljubezni do svojega bližnjika. Ko vas pa ti siti gospodje pridejo spet spreobračat na svoje krščanstvo, recite jim, naj se potrudijo najprej svoje življenje vrediti po teh naukih in naj se še le potem še enkrat oglasijo.

— **Iz Vranskega.** Čudno je, kako se nemška birokracija pri zasedanju uradniških mest dosledno potruđi, da zasede količkaj boljše mesto — Nемеc. Tukajšnje kontrolorsko mesto pri davkariji bo v kratkem izpraznjeno, ker si dosedanji slovenski kontrolor želi drugam. In že hodi nek davčni revizor okoli pristnih nemških uradnikov, da naj prosijo za to mesto. Znan nam je konkreten slučaj, ko je davčni revizor nagovarjal nekega Schuller-ja v Mariboru, da naj se poteguje za mesto na Vranskem, češ, da ga v slučaju prošnje sigurno dobi.

Opozarjamo našega neumorno delavnega poslanca Robleka, da se nemudoma na merodajnem mestu oglasi in pravočasno prepreči, da se ta nemški manever korenito izjalovi, kajti 98% prebivalcev vranskega okraja ne bo sprejelo take brce od nemških birokratov. Če bi pa bil ta naš opomin napram vladi zaman, bomo pa Vrančani izvajali vse potrebne posledice in naš poslanec bo v državnem zboru germanizajoči gospodi podkadil, da se bodo morali zopet enkrat pošteno za nos prijeti.

Naveličali smo se že nemške ekspanzivnosti in nemških uradnikov, saj imamo dovolj domačinov, ki bi gotovo rajše služili na Vranskem nego pa po gornještajerskih gnezdih. Pri tej priliki vprašamo tudi brate Čahe, kaj bi storili, ako bi jim vlada poslala za češke okraje nemškega davčnega revizorja in obratno za nemške pa češkega — kakor se to godi na Štajerskem.

— **Iz Gornjega grada.** V št. 36. „Slov. Gospodarja“ pravi g. A. Berk, da dopisnik „Domovine“ laže, ko piše, da je on prodal seno samo po 1 kroni metercent. Resnici — ki je božja rosa — na ljubo lojalno izjavlja dopisnik, da se je motil pri metercentu kakor tudi pri ceni, ker sta prodajalec g. A. Berk in kupec na tihem mešetarila pod enim klobukom. Stvarno in neovrgljivo torej popravimo, da je g. podoskrbnik A. Berk prodal navaden cent sena ne za eno krono, ampak za 90 vinarjev, nekaj metercentov pa po 2 K. G. A. Berk! Ali se Vam ljubi tudi to popravljati??

— **Umrl je minuli četrtek** v Trbovljah Matevž Kosem, 70 let star. Kosem je bil dolgo časa obč. odbornik in dober naprednjak. L. 1866. ga je ranila pri Kraljevem grádu pruska kroglja. Na posledicah te rane je trpel celo življenje.

— **Deželnozbornska volilna reforma.** Stranke nemške večine imajo glede volilne reforme v petek skupno konferenco.

— **Poštnega pota** se je upeljalo za poštni okoliš pri Št. Jurju v Slov. gor. in Št. Pavlu pri Preboldu.

— **Umor pri Št. Lovrencu nad Mariborom.** Orožništvo je že našlo dotičnike, ki so ubili hlapca Švajgerja. So to kmetski fantje Brezočnik, Pavlič, Weinberger in Prosinjak. Vtaknili so vse v kajho.

— **Požarja.** Pogorela je hiša in gospod. poslopja Ivana Kopeja v Janževem vrhu pri Mariboru. — Strela je udarila v viničarijo posestnika Majhna od Sv. Marjete na Pesnici. Škode je skupno za okroglih 2.000 K.

— **V Školah pri Pragerskem** so ustanovili kmetje „Hranilnico in posojilnico“, ki je pristopila kot članica k „Zadružni Zvezi v Celju“.

— **Točo so imeli v nedeljo** po večernicah na Humu pri Ormožu. Ni naredila posebne škode.

— **Muzej v proslavo „nemške“ kulture na Spodnjem Štajerskem.** Iz narodnih krogov nam prihaja nasvet, naj bi se v proslavo in dokaz nemške kulture na Spodnjem Štajerskem postavila posebna zbirka pomazanih in raztrganih oblek, klobukov itd., kateri so jasen dokaz nemške kulturnosti n. pr. v Ptuju, Celju in drugod. Trebalo bi tudi nabrati statistične podatke o ranjencih, aretacijah i. t. d. Mi bi pa priporočali, da bi se tudi razobesile slike policajev, kateri branijo ob takih prilikah „nemški značaj“ mest.

— **Velik požar** je divjal minuli četrtek v Gosdorfu bl. Murečka. Pogorelo je v vsem 32 hišnih in gospodarskih poslopij z vsemi pridelki in tudi mnogo živine. Škodo cenijo na 80 tisoč kron.

— **Ljubezenska tragedija.** V Ključarovicah pri Ljutomeru se je pred leti dogodila ljubezenska tragedija, ki se po naših krajih žal tako pogosto pojavlja. Mlad kaplan je zapeljal priprosto kmečko deklo J. K., ko je pa videl posledice, jo je odpravil v Gradec v znan zavod, kjer je sirota porodila sinčka Feliksa. Ko je pa prosila podpore, jo je Kristusov namestnik surovo zavrnil in ji celo pretil! Kaj čuda, da mu je vrnila mlo z dragim in mu zažugala, da pride z otrokom v ljutomersko kaplanijo in ne gre poprej odtam, dokler jo ne preženejo orožniki, ako ji ne pomagajo. Stara pesem je to, ki se pri nas tolikokrat ponavlja, o rodi toliko žalosti, gorja in nevolje! Dotični kaplan je danes župnik v celjski okolici in se na odličnem mestu bori za „pravo“ vero in katoličanstvo. Ali ga nikoli ne peče vest? Menda ne, ker ljudje take baže nimajo ne vere ne vesti. Poznajo samo svoj trebuh in svoj žep.

— **Prejeli smo:** V zmislu § 19 tisk. zak. zahteva podpisani nadžupnijski urad, da sprejmete sledeči popravek z ozirom na Vaše poročilo, „Zagrizenost konjiške duhovščine“ v številu 100 Vašega lista z dne 2. septembra t. l.:

Ni res, „da so morali za mašo dobiti duhovnika od drugod“, res pa je, da je eden domačih gospodov kaplanov zavoljo podeljenega mu dopusta že veliko poprej naprosil za sv. mašo ob 8. uri iste nedelje tujega duhovnika, kteremu je tudi sam povrnil potne stroške;

nadalje ni res, „da domači duhovniki niso hoteli služiti maše za „liberalne“ posojilničarje“, temveč res je, da je bil domači duhovnik pripravljen isto nedeljo ob 10. uri služiti slovesno sv. mašo v naprošeni namen.

Spoštovanje

Fran Hrastelj,
nadžupnik.

Kn. šk. nadžupnijski urad v Konjicah
dne 9. septembra 1908.

— **Pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu** se slovesno otvori v nedeljo dne 20. septembra vodovod, ki je za Sv. Duha velikega pomena, ker doslej na hribu niso imeli vode. Stroški znašajo okroglo 9 tisoč kron.

— **Iz Zgoruje Polskave.** Dne 6. septembra je tukajšnja veselica prav lepo uspešna. Bila je sicer na nemški strani protiaGITacija, pa število obiskovalcev je pokazalo, da se ne zmeni ljudstvo za ljudi, ki ob času slovenskih prireditev nočejo niti „windisch“ hrušek jesti. Bodemo videli, če je temu žuzemskemu pangermanu denar tudi „windisch“? Slovenci, pomislite kaj delate, predno prestopite prag trgovine, v kateri se vas zaničuje na tako podel način. — Pa tudi nekaj novega smo dobili Polskavljeni v zadnjem času. Dali so namreč poštni voz prebarvati in vsi so pričakovali, da dobimo slovenski ali vsaj slovensko-nemški napis. A glej! za vsenemško Polskavo mora biti nemški napis! Pa je tudi bolj nobel tako. To je zaničevanje naših narodnih pravic in cele občine, v kateri živi 98% Slovencev. Pa kaj, saj tudi novi poštni pečat, ki si ga je omislil pred letom tukajšnji poštni urad, je samo nemški. Nadalje ne moremo zamolčati, da je sramota za naše šolsko vodstvo, da si še dozda ni priskrbelo slovenskega pečata, ampak da rabi vedno tisto plesnjivo „Schulleitung“. O drugih razmerah spregovorimo prihodnjič. Je še dosti gnilega. Vendar upamo, da se vsaj imenovane krivice v doglednem času odpravijo.

— **Iz Vuhreda** se nam piše, da vladajo na tamošnji šoli prav čudne razmere v zdravstvenem oziru. Gosp. nadučitelj Sitter mora imeti prav lepe

nazore o snagi in redu, kajti v učnih sobanah ležijo smeti človeku kar do gležnja, o čemur so se prepričali pri zadnji seji člani krajnega šolskega sveta. Seveda je moral vtakniti v žep par prav solenih. Gospod nadučitelj Sitter dobi od krajnega šolskega sveta pavšale, da skrbi za red in snago, zato pa zahtevamo od tega gospoda, da tudi izvršuje natanko svoje tozadevne dolžnosti. Gospodu šolskemu nadzorniku pa svetujemo, da pokuka malce v koticke učnih sob in se tako na lastne oči prepriča, kako zna njegov prijatelj Sitter „pometati“. Se razumemo? **Davkoplačevalci.**

— **Velja tudi za Maribor!** Trgovski gremij v Gradcu se pritožuje, da se vzlic prepovedi šolskega nadzorstva nekateri učitelji drznejšo predpisovati dijakom, da naj kupujejo šolske knjige in potrebščine le v gotovih prodajalnah. Godilo se je tako že lani tudi v Mariboru, zlasti na učiteljskem in tudi na gimnaziju, seveda, od strani nemških profesorjev, ko bi radi zaprečili, da bi slovenski dijaki ne kupovali svojih potrebščin pri g. Weikselnu, ki ima vse potrebno v zalogi. Priporočamo omenjenega trgovca slovenskim dijakom, njih same pa prosimo, naj naznanijo slov. javnosti imena onih učiteljev, ki se bodo ravnali proti omenjenemu predpisu.

— **Maribor.** Ženski telovadni odsek „Športnega društva Maribor“ prične zopet dne 16. t. m. z redno telovadbo. Telovadi se v gimnazijski telovadnici vsako sredo in soboto od 1/27. do 1/28. ure zvečer. Nove članice se sprejemajo pri vsaki telovadni uri v telovadnici.

— **Zvezarski poslanci, kaj delate?** V zadnjem „Slov. Gospodarju“ vprašajo naša drž. poslanca gg. Robleka in Ježovnika, kaj da delata, da je že hmelj pobran, da ga pa morajo posestniki po čisto nizkih cenah prodajati. — Vprašamo pa naše dične poslance dr. Benkoviča, dr. Korošca i. d. kaj delajo, da ne moremo sadja, ker je obilno obrodilo in lepo dozorelo po nobeni, tudi ne po najnižji ceni prodati. Tudi z vinom se nam bo enaka godila. Saj so ti kmečki prijatelji pri sklepanju z Ogrsko pogodbo prav po očetovsko skrbeli za to, da nas bodo ogrski vinski fabrikantje s svojo konkurenco naravnost zadušili.

— **Obstrelil je blizu Ruš delavca Martina Pungrašiča** nek neznanec iz puške. Kroglja mu je vdrla pri levem ušesu v glavo. Težko ranjenega so prepeljali v Maribor.

— **Živinska kuga na Spodnjem Štajerskem.** — Rdečica pri svinjah: pri Sv. Kungoti (okraj Konjice); v Logarovicah in Ljutomeru (okr. Ljutomer); v Kočicah, Pacinjah, Rogatcu in Trnovcih (okraj Ptuj); na Bizeljskem (okraj Brežice). Svinjska kuga: v Logarovicah in na Cvenu (okraj Ljutomer); v Hrastovcu, Janževem vrhu, Rušah, Spodnjih Hočah, Poljčanah, Pobrežju, Razvini, Radvini in v Selnici ob Dravi (okraj Maribor); na Bregu in v Sv. Lovrencu na Dravskem polju (okraj Ptuj); na Bizeljskem in v Kapelah (okraj Brežice). Mehurčki: v Janževi vasi, Sv. Lovrencu na Dravskem polju in na Ptujski gori (okraj Ptuj). Steklina: v Loki pri Zidanem mostu (okraj Celje). — Prenehal je s rabo ali garje: v Braslovčah pri konjih (okr. Celje). Rdečica pri svinjah: v Žrečah (okr. Konjice); v Sv. Andražu v Leskovcu, Janževi vasi, Mali vasi, Slovenji vasi, na Vurbergu, v Sv. Lovrencu na Dravskem polju in v Bišu (okraj Ptuj).

Druge slovenske dežele.

— **Tržaške Slovenke** so obiskale v nedeljo razstavo o „otroku“ v Ljubljani.

— **V Dobrlivasi** so Nemci zopet zmagali pri obč. volitvah v 2. in 1. razredu. V 3. so dobili — 1 glas. V drugem je stalo proti 26 slovenskim 49 nemških glasov, večinoma ljudi, ki so se dali od Nemcev vstrahovati.

— **Kočevski tollovaji** so minul terek zvečer napadli na kočevskem kolodvoru Slovence, kateri so se vračali iz Ribnice. Nemška kultura, bolje, surovost!

— **Narodna šola v Št. Jakobu v Rožu** se bode v nedeljo dne 27. sept. blagoslovila.

— **V Železnikih** na Gorenjskem je ustanovil gosp. dr. Anton Dermota „Hranilnico in posojilnico“. Zadruga je pristopila kot članica „Zadružni Zvezi v Celju“.

— **Umrl** je v Trstu podžupan, glava laške liberalne stranke, dr. Vezezian.

— **Umrl** je v Trstu predsednik nadsodišča dr. Adalbert Gertscher. Celjani se ga še gotovo spominjajo, saj je bil za časa predsedstva pri tukajšnjem okrožnem sodišču hud germanizator in delal popolnoma v duhu Waserja in grofa Gleispacha. Iz Celja je prišel na Dunaj in odondot v Zader in Trst, kjer je pa bil pravičnejši napram Slovincem.

— **Slovenski dragonci v Ločniku.** Nabujskani Lahi v Ločniku na Goriškem neprestano napadajo slovenske dragonce, sedaj na cestah. Sedaj iz zased s tem, da mečejo kamenje na nje. Lahi v Ločniku in nemškutarji v Ptujju so si tedaj po „omiki“ bratje.

— **† Dr. Štefan pl. Miletič.** V Monakovem je umrl dne 9. septembra bivši intendant hrvatskega narodnega gledališča v Zagrebu dr. Štefan pl. Miletič, katerega moremo kratko imenovati ustvaritelja moderne hrvatske drame. Z njim je začela nova doba za hrvatsko gledališče. V svojih mlajših letih je preučil najboljša evropska gledališča in se pripravljaj z največjo marljivostjo, da preuredi hrvaški oder. Odlikoval se je v Zagrebu, kjer je bil v 90. letih gledališki intendant, kot izboren poznavatelj gledališke tehnike, režije in uprizoritve ter dramatični pisatelj („Grof Paližna“, „Boleslav“, „Tomislav“, „Krešimirovič“ itd.). Miletič je bil kot bogat človek pravcati mecen narodnega gledališča v Zagrebu; žrtvoval je ogromne vsote. Mudil se je pogosto tudi na Češkem in uvedel tisto, kar je videl tam dobrega na zagrebškem gledališču. Imenoma je bil znan tudi po Slovenskem. Da bi mi dobili kedaj takega moža, recimo na ljublj. gledališču, ostane najbrž le po-božna želja.

Svetovne vesti.

— **Umoril** je v Rimu mlad duhovnik Adorni starejšega duhovnika, bivšega jezuita, don Constantinija, s katerim je imel nenravne spolne zveze. Adorni je razbil Constantiniju s kladivom lobanjo. Prisvojil si je tudi hranilnične knjizice umorjenega v vrednosti okroglih 20 tisoč kron. Zločinca so že ujeli.

— **Zavoljo „veleizdajstva“** še neprestano zapirajo na Hrvaškem Srbe, ki nimajo s tako veleizdajo ničesar opraviti. Te dni so zaprli v Virginmostu srbskega župnika, dva učitelja in po enega trgovca in kmeta.

— **Velik požar** razsaja v gozdih države Minnesota v Severni Ameriki. Dvoje vasi je v nevarnosti. Škoda znaša doslej 15 milijonov kron.

Dopisi.

— **Hmeljarstvo in živinoreja.** Hmeljarstvo ne prinaša letos hmeljarjem drugega ko jezo in zgubo. Hmelj je pri nas tako slabo obrodil, posebno golding, da moramo računati pridelovalne stroške na 2 kroni. Pozni

hmelj je sicer boljše obrodil, pa v kupčiji so cene s početka tako nizke, da ga moramo zopet pod pridelovalnimi stroški oddajati. Stanje hmelja je bilo pa v Žatcu za časa izleta savinskih hmeljarjev takšno, da se je ravnatelj hmeljarske šole v Žatcu sam izrazil, da pozni hmelj ne bo tamkaj popolnoma dorastel, ker je takrat, bilo je 10. avgusta, pričel šele cvet nastavljanje. Po našem mnenju bi torej ne smela cena poznega hmelja tako pasti, in menimo, da bo pozneje gotovo dražji kot ga sedaj plačujejo, kajti to so pač sramotne cene, ki se pri nas plačajo. Žatecki kmetje so se iz nas norčevali, da bi ga oni takoj rajši porovali, če bi ga morali prodajati po takih cenah. Če pomislimo, da sedaj žatecki hmelj plačajo 2 kroni kilo, bi moral naš lepi pridelek vsaj 3/4 od tiste cene veljati, torej 1'40 do 1'50 K, pa še polovico ne plačajo. V Žatcu so rekli, da so tam pridelovalni stroški 1 krono. računimo, da imajo tam nasade večinoma na žico, kar tam bolj uspeva in kar je ceneje, je bil zadnji hmelj res zelo lep; drogi tam veljajo samo 12—18 h, dočim pri nas stanejo 50 vinarjev. — Javno je torej, da pri nas v normalnih letih pridejo pridelovalni stroški nad eno krono. Ni mogoče zagotoviti obstoj našemu hmeljarstvu, ako bi več tako slabih let imeli zaporedoma. Žatecki kmetje so sami pričeli hmelj ruvati in smo se po zanesljivih možeh informirali, da ga bodo še več porovali. Tu pa tam smo že videli velike njive cukrove pese, kjer je še nedavno hmelj rastel.

Iz tega smo si posneli nauk, da kdor bi moral sedaj nove drage droge kupovati, bode boljše storil, ako po češkem načinu zemljo vseeno globokejše preorje, naj jo da kemično preiskati ter naj ji to doda, kar manjka in naj seje krmo. Naj se naši ljudje umne živinoreje bolj poprimejo, ta bo potem predpogoj naprednega kmetijstva, ker se bo tako tudi več gnoja pridelalo. Kar bo še ostalo hmelja, se ga bode lahko bolje gnojilo in v slabih letih ne bo tako občutne izgube, kakor jo sedaj nekateri imajo. Tudi naša umna savinska konjereja mnogo donaša, ker kakor smo videli, se naši lepi konji lahko kosajo s češkimi: v okolici Pištnia, kjer je sloveča konjereja, in tam prodajo kmetje 4 letne težke konje po 1000 do 1400 kron in še dražje. Z našim govedarstvom in svinjorejo smo tudi še precej zaostali za Čehi, nič manj tudi v sadjarstvu. Dostavljam še, da se nam je še večje blagostanje videlo v krajih, kjer imajo umno živinorejo, ko v hmeljarskih krajih. Največ jim pripomorejo mlekarne, kjer kmetje vedno lahko denar za mleko dobivajo, kar ga sproti rabijo. Gojijo krave, ki jim dajejo 2500—3500 litrov*) mleka na leto. To bodi nekaj kratkega poročila s češkega potovanja. Če želi kak okraj več podrobnosti zvedeti, naj se tamkaj priredi shod in naj se povabi kakega izletnika, pridemo radi predavat o čeških razmerah in kaj bi lahko mi boljsega naredili.

Eden izmed izletnikov.

— **Iz Ljutomera.** V minuli polletni sezoni smo imeli takaj prav živahno društveno življenje; vzlic raznim zaprekam pri mnogih narodnih prireditvah nam je vendar zaznamovati prav lep uspeh, če ne toliko v gmotnem pa tembolj v moralnem oziru. V naših razdrapanih razmerah se je baš pri raznih veselich obrnilo mnogokaj na boljše; ublažila so se marsikatera osebnostna nasprotstva, ki so ravno v Ljutomeru v najhujšem cvetju. Na-

*) To bi bilo malo, za umnega živinorejca se računa 20 litrov mleka na molzno kravo na dan.

rodna društva, ki so bila vedno v skupni falangi proti skupnemu nasprotniku, Nemcu, so začela medsebojno konkurenco, ki se je sčasoma spremenila v pravcato gonjo. „Ne gremo“ pravijo klerikalci, če priredi kaj „Čitalnica“, „Sokol“ ali „Podružnica“, „ne gremo“ pravijo liberalci, če gre kaka prireditev na ime „Pevskega ali bralnega društva.“ Z zadovoljstvom moramo konstatirati, da sta se osobito sokolska slavnost in koncert pevskega društva vršila v znamenju skupnosti. Pristaši obeh strank so odnehali s svojim priučenim šovinizmom ter so sodelovali tukaj in tam.

Pri slavnosti „Murskega Sokola“ smo opazili marsikoga iz tabora kmečke zveze, pa tudi pri zadnji prireditvi pevskega društva je moralo strankarstvo v ozadje in prav židane volje je sedel liberalci pri klerikalcu. Zabava je bila vrlo animirana in vsi vprek so se pohvalno izražali o lepo uspelem koncertu; žal, da smo pogrešali nekatere elitne kroge.

Program koncerta je bil sestavljen zelo srečno. Nastopil je prvič pod spretnim vodstvom gosp. Fr. Zacherla salonski orkester, ki je žel burno odgravanje. Posebno je ugajala „Serenada“ Eilenbergova, „Na saneh“ in „Večer na gori“ za verofon in orkester, kompozicija jur. g. V. Vršiča. Priznana sopranistinja gđc. Elza Repičeva je dovršeno zapela Nedvedov solo „Sirota“ in skupno s sestrico gđ. Vikico Jenkov dvospev „Na tujih tleh“. Burno akklamiran je bil ženski zbor, ki je pel izredno precizno. Klavirsko partijo je prav dobro absolvirala ga. Seršenova. Pozornost sta vzbujali mali igralki Minka Zacherlova in Anica Seršenova, ki sta proizvajali dokaj dobro štiriročno skladbo za klavir. Tudi točka za gosli in harfo je žela priznanje. Vsi, ki so sodelovali pri koncertu so storili svojo dolžnost v polni meri ter smejo biti ponosni na svoj prvi nastop.

Z Mute. Kar so toliko časa želeli, so dosegli naši nemškutarčki. Da, dosegli so, da mora naš kaplan oditi. — Lovili so ga, nastavljali mu zanjke toliko časa, da so ga vjeli. Posrečilo se jim je. Komu se je posrečilo? lastnim bratom! ki nosijo imena šek, ček, ik — sami Slovenci, ki pa se upajo svoj čik bolj daleč izpljuniti, kakor z možgani misliti. Oče Slovenec, mati Slovenka in v najhujšem slučaju je eden izmed njiju slovenske korenine, povoda dovolj, da bi se lahko oblažilo to umazano nasprotstvo.

Mož torej pojde! In čemu pojde? — Glavni vzrok tiči v tem, da so se tako preklemano opekli pri nameravani veselici materi Germaniji na čast. — Priprave za veselico so se vršile več tednov poprej. Pri tem pa se je pilo, jedlo in tulilo na vse pretege. Koliko stane tako temeljita priprava z jedjo in pijačo, ve le tisti, ki je že kedaj od blizu videl kaj tacega. Govorilo se je, da je tudi Buffalo Byll povabljen, da bi s svojimi Indijanci pomagal tuliti njih „heil“!

Napočil je težkopričakovani dan. Mater Germanijo je bilo sram. Jezila se je, da ne sodeluje pri prireditvi noben pristen German: sama kukavičja jajca. Da bi se bilo z njenim imenom na tak način norce brilo, ni smela, ni mogla pripustiti. Podala se je do nemškega boga Wuodana in ga milo prosila, naj bi se milo razjokal nad temi predrzneži, ki tako nesramno silijo iz naročja matere Slavije pod njene peruti. — In bog Wuodan, stari mož — najbrž nemški bog vode, dežja in oblakov, bog bliska, groma in strele — začel se je nad to domišljavo Muto solziti. Solzil se je tako močno, da se je moral Buffalo Byll na poti ustavi, i.

petorica muških poturic se je pa zvijala v krču nemogle jeze.

Odložila se je slavnost na poznejšo nedeljo. Od zdaj naprej se je še vsak dan bolj tulilo, tako, da so se psi na trgu spogledovali. Gojila se je jeza nad vsemi pravimi muškimi Slovenci, gojila se je jeza posebno na kaplana, ki je baje suho mašo bral v prepričenju slavnosti.

Napoči sledeča nedelja. Ali, ljudje božji, glejte in čudite se! Mati Germanija pomaga Wuodanu pretakati solze. Ženske se rade jočejo — in bilo je vode nad potrebo. (Pomanjkanje vode na Mati pod uzorno upravo je znana s var). Da ste videli naše „Germane“! Kar sikali so. Zopet suha maša! (Čudno se nam zdi, da morejo biti celo visokošolci tako babjeverni, pa, kakor rečeno: dalje plune, kakor misli.) Vsa ost, vsa hudobija proti kaplanu. Nastavila se mu je taka zanjka, da bi se ga bilo kmalu popolnoma vničilo, ako ne bi bil imel kaplan še o pravem času mož, ki so ga varovali. — Brat bi bil oškodoval brata, zato ker si domišlja, da je bolje biti zijav nemškutar, kakor pa ostati slovenski sin.

Gospod kaplan? Vi se boste kmalu preselili. Liberalizem slovenski Vam ni prizadejal nobene rane, pač pa nemškutarstvo. Slovenski liberalci in klerikalci smo Vas spoštovali kot mučenika. Hoteli smo še zadnje čase napraviti potrebne korake, da tu ostanete, ali za Vas je bolje, da greste in se odpočijete, posebno ker nimate zaslonbe od zgoraj. Upamo, da ne pozabite muk, ki ste jih tu prestali, in da uporabite svoje izkušnje pri bojevitih tovariših, kojim je klerikalizem nad vse, vera malo, narod nič.

Za jubilejno šolarako zastavo v Orlivasi so darovali: gg. Josip Pauer, trgovec v Braslovčah 10 K, Vit Cervinka, distr. zdravnik v Braslovčah 7 K, Jakob Hribnik, delan v Braslovčah 5 K 58 v, Mart. Zdelšek, učitelj v Orlivasi 4 K, A. Zanier, velectr. v Št. Pavlu 2 K, Ivan Zotter, nadučitelj v Gomilski 2 K, Marica dr. Vidic v Št. Pavlu 1 K, Mih. Plešnik, župnik v Št. Pavlu 2 K, Fran Vašl, nač. kraj. šol. sveta 2 K, Florijan Rak, pos. Spod. Gorče 2 K, Josip Vidic, nadučitelj v Št. Pavlu 1 K, Franc Turk, posest. v Trnavi 1 K 20 v, Franc Gmajner, posest. v Topovljah 1 K 40 v, Ivan Kok, pos. v Topovljah 1 K, Ivan Marovt, pos. v Topovljah 1 K, Ivan Šoster, pos. v Topovljah 1 K, Jože Juhart, pos. v Topovljah 1 K, Franc Kronovšek, pos. v Topovljah 1 K, Matevž Grenko, p. v Orlivasi 1 K, Ferdinand Šketa, fant v Orlivasi 1 K, Jože Povše, posest. v Orlivasi 1 K, Ivan Juhart, pos. v Orlivasi 1 K, Blaž Povše, pos. v Orlivasi 1 K, Matija Povše, pos. v Orlivasi 1 K, Janez Metelan, pos. v Orlivasi 1 K, Franc Matko, pos. v Orlivasi 1 K, Cecilija Povše, pos. v Orlivasi 1 K, Ivan Randigaj, posest. v Orlivasi 1 K, Jože Stepišnik, pos. v Trnavi 1 K, Vincenc Drča, pos. v Trnavi 1 K, Martin Petrovc, pos. v Trnavi 1 K 10 v, Andrej Korun, pos. v Trnavi 1 K, Jože Koran, pos. v Trnavi 1 K, Stanzer, gost. in mesar v Braslovčah 1 K, Matija Škrubej, pos. v Orlivasi 1 K, Marija Pečar, učiteljica z. r. d. v Št. Pavlu 1 K, Zofija Šketa, trg. pom. v Braslovčah 1 K, Martin Grenko, sin v Orlivasi 1 K, Janez Cizej, pos. v Polčah 1 K, Jože Omladič, pos. v Polčah 1 K, Blaž Serdoner, pos. v Parizljah 1 K, Franc Skok, pos. v Šentrupertu 1 K, Franc Drča, pos. v Trnavi 1 K, Anton Drča, pos. v Trnavi 1 K, Alojzija Šketa, pos. v Orlivasi 1 K, Rudolf Čilenšek, pos. v Orlivasi 1 K, Janez Cizej, p. v Trnavi 1 K, Anton Hečever, pos. v Gomilski 1 K, Štefan Kunst, gost. in mesar, pos. v Gomilski 1 K, Antonija Kovč, gost. v Trnavi 80 v, Alojzija Pišek, učenka v Šentrupertu 70 v, Lucija Grenko, pos. v Orlivasi 60 v, Jožef Plaskan, šol. ogleda v Orlivasi 1 K, Franc Plaskan, pos. v Orlivasi 1 K, Franc Breznikar, pos. v Orlivasi 1 K, Anton Turk, pos. v Šentrupertu 1 K, Andrej Cizej, pos. v Šentrupertu 1 K, Anton Pirnat, kovač v Šentrupertu 1 K, Franc Cizej, pos. v Šentrupertu 1 K, Jože Levc, pos. v Šentrupertu 1 K, Anton Novak, pos. v Šentrupertu 1 K, Franc Završnik, pos. v Topovljah 1 K, Franc Šmajš, pos. v Topovljah 70 vin, Miha Šketa, pos. v Orlivasi 1 K, Jozefa Rotter, zasebnica v Trnavi 60 v, Marija Drča, gospodinja v Trnavi 60 v, Neža Cizej, gospodinja v Trnavi 60 v, Karl Tevžič, zidar v Trnavi 60 v, Jože Šketa, pos. v Trnavi 60 v, Jože Šmajš, pos. v Topovljah 60 v, Franc Pirc, pos. v Topovljah 60 v, Franc Ortl, pos. v Topovljah 60 v, Peter Plaznik, pos. v Topovljah 40 v, Jakob Vecej, pos. v Orlivasi 40 v, Martin Brežičeg, pos. v Orlivasi 40 v, Marija Habjan, pos. v Trnavi 50 v, Mihael Želnir, pos. v Šentrupertu 40 v, Marjeta Kok, hči v Trnavi 30 v, Marija Plaskan, dekla v Orlivasi 40 v, Jakob Planko, pos. v Trnavi 60 v, Luka Brezovar, v Trnavi 60 v, Franc Drča, fant v Trnavi 20 v, Ana Strojansček, dekla v Topovljah 10 v. Skupaj se je nabralo 100 K 8 v za kateri znesek se podpisani kraj. šol. svet in šol. vodstvo vsem blagim dobrotnikom najiskrenejše zahvalujeta. Krajni šol. svet in šol. vodstvo Orlavas, dne 13. septembra 1908.

Naročajte in širite „Domovino“! „Domovina“ izhaja trikrat na teden in stane mesečno 1 K.

Listnica uredništva.

Šmarje: Moremo priobčiti še-le v petek. Pozdrav. Gornjigrad: Ni bilo doslej radi pomanjkanja prostora mogoče. Pozdravo!

V trajno delo sprejme

2 krojaška pomočnika

enaga za bolja enega za navadna dela **Anton Štefančič** krojaški mojster na Hrastniku.

523 1

V najem

se oddajo v zdravilišču Rogaška Slatina umrlega M. Löschniga

prostori za trgovino

z mešanim blagom s skladiščem vred. Reflektantje naj se blagovolijo oglasiti v teku tega meseca pri inženjerju g. **Ludovik Miglitschu** v Rogaški Slatini. 519 3-1

Narodna dolžnost vsakega Slovenca je zahajati k sledečim trgovcem, obrtnikom, gostilničarjem in denarnim zavodom!

Brežice:

Trgovina z mešanim blagom: Boecio Josip, Uršič in Lipej.

Celje:

Trgovine z manufakturnim blagom: R. Stermecki, Karol Vanič.

Trgovina s papirjem: Zvezna trgovina.

Trgovine s špecerijskim blagom: Kolenc Anton, Pečnik Franc.

Trgovina z mešanim blagom: Franjo Karlovšek.

Trgovina s steklom: Strupi Franc.

Trgovina z urami in zlatino: Salmič Rafael.

Trgovina z žganjem: Diehl Robert.

Pivovarna marčne, salvador in termalne pive, Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laško.

Brivnice: Anderwald Rud., Kapus Ivan.

Čevljarski mojster: Kolšek Martin.

Fotograf: Pick Viljem.

Gostilne: „Skalna klet“, „Stadt Graz“.

„Narodni dom“, Josip Sevcnikar, Lava pri Celju.

Ključavnica: Rebek Ivan.

Knjigovoznica: Zvezna knjigovoznica.

Krojaški mojstri: Zabukošek Josip, Hočever Josip.

Mesarija: Stelcer Josip.

Modistinja: Pick Matilda.

Pekarija: Vošnjak Franc.

Slikar: Bevc Viktor.

Stavbeni podjetnik: Kukovec Vinko.

Tiskarna: Zvezna tiskarna.

Denarni zavodi: Južnoštajerska hranilnica in celjska Posojilnica v Narodnem domu, Zadruga Zveza v Celju, Lastni dom v Gaberju pri Celju.

I. češka zavarovalna družba: Alojzij Terček, zastopnik.

Zavarovalna banka: „Slavija“, Ivan Likar, zastopnik.

Gor. Radgona:

Denarni zavodi: Posojilnica v Gornji Radgoni.

Ivanjkovci:

Trgovina z mešanim blagom: Petovar Lovro.

Kozje:

Umetni mlin in žaga: Maček Anton.

Prijave sprejme „Slovensko trg. društvo v Celju“.

Mislinje:

Trgovina z mešanim blagom: Šalekar Martin.

Gostilna in lesna trgovina: Iršič Konrad.

Mozirje:

Izdelovatelj soda vode: Miklavc Anton.

Trgovina z mešanim blagom: Pevec Rudolf.

Hotel Ilirija in urarstvo: Zdravko Vasle.

Ptuj:

Trgovina s špecerijskim blagom: A. Jurca naslednik A. Senčar.

Ruše:

Sedlar in tapetnik: Svobodin Povoden.

Slovenjgradec:

Trgovina z mešanim blagom: Druškovič in Valenčak.

Sv. Frančišek (Ksaveri):

Trgovina z mešanim blagom: Sem Jakob.

Šmarje pri Jelšah:

Trgovina z mešanim blagom: Štupica Anton, Löschnigg Janez.

Denarni zavod: Hranilnica in posojilnica v Šmarji.

Gostilna: Habjan Ivan.

Sv. Jurij ob juž. žel.

Koncesionirani izdelovatelj mlinov: Josip Čretnik.

Trbovlje:

Izdelovatelj harmonik in mizar: Mervar Anton.

Krojač: Pinterič Niko.

Vransko:

Trgovina z mešanim blagom: Oset Franc.

Zdole:

Trgovina z mešanim blagom: Ivan Černoga.

Zibika, pošta Šmarje:

Trgovina z mešanim blagom in gostilna: Založnik Ivan.

Koncipijenta

po potrebi
strojepisca in stenografa

išče 522 3-1
notar Baš v Celju.

Ježice (šiške)

kupuje po najboljših cenah ter
prosi, naj se mu pošiljajo ponudbe
z vzorci

Alex Rosenberg, Gradec
Annenstrasse 39. 514 3-2

Učenca

s primerno šolsko izobrazbo sprejme
Zvezna knjigovoznica v Celju

510 Schillerjeva cesta 3. 3-3

V najem se da, dobro idoča,
stara

trgovina

tik cerkve v prijaznem trgu
ob železnici na Sp. Štajerskem
s 1. prosincem 1909. — Več
se izve pri Ani Tančič,
Šmarje pri Jelšah. 513 3-2

Naročajte plačilne listke
dr. sv. Cirila in Metoda.

Sprejme se

učenec

in
trgovski pomočnik

pri
Jos. Errathu v Mokronogu,
Dolenjsko. 481 10-8

Ugodna prilika.

Pri Sv. Petru pri Mariboru
se takoj proda malo po-
sestvo obstoječe iz zidane
hiše z gospodarskimi pro-
štori, 2 orala vinograda s
trgatvijo vred in lep sado-
nosnik. Pojasnila daje ured-
ništvo „Narodnega lista“
v Celju. 508 3-3

254 10 4

Brazay-jevo Francevo žganje

je tekom 40 let skušeno
domače zdravilo zlasti
proti migreni, influenci,
protinu, reumatizmu, služi
za okrepitve oči, za
grgranje. Nedosežno dobro
za masažo, najboljšo
sredstvo za lase. — Dobi
se povsod, kjer pa ne, se
obrnite na BRAZAY-A,
Dunaj III/2, Löwengasse 2 a.

2 dijaka ali 2 deklici

se sprejmeta na stanovanje in hrano. Strogo
nadzorstvo, glasovir na razpolago. Vrtna ulica
št. 19, II. nadstropje. 504 3-3

Učenca v trgovino

poštenega obnašanja, z dobrim dovr-
šenjem kake srednje šole sprejme
Jos. Vrečko, trgovec, Bizeljsko.
518 2-1

Stanje hranilnih vlog —
— 24 1/2 milijonov kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3
poprej na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure
dopoludne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po
4% ter pripisuje nevzdignene obresti vsakega pol leta
h kapitalu. — Rentni davek od vložnih obresti plačuje
hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.
Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega
zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim
premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je var-
nost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v
to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in
varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom
e. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 3/4% na leto. Z obrestmi
vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo
obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala.
Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako
pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na
primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6%
izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano,
svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne listine.

Rezervni zaklad nad 900.000 kron.

25 12-9

Usojam si slav. občinstvu vljudno naznaniti, da sem vzel v najem
16. t. m. dobro znani

hotel Terschek

in ga bodem pod imenom hotel „pri volu“
vodil v zadovoljnost častitih obiskovalcev.

Snažne sobe za tujce. Lastna fijakarija v hiši.

Z odličnim spoštovanjem

Jakob Trontelj.

Zvezna tiskarna v Celju.

Priloga se si. zavodom in uradom, sl. učiteljstvu, gg. trgovcem in p. n. občinstvu za vsakovrstno
izvrševanje tiska od navadne do najmodernejšee oblike. Motorni, oziroma električni obrat. Naj-
modernejšee črke. Najnovejši stroji. Hitra in okusna izvršitev tudi največjih del. — V zalogi ima
in tiska v več barvah izdelane krasne diplome. Dalje uradne tiskovine, zavitke, račune, pismene
papirje, cenike, etikete, bolete, jedilne liste, časopise, knjige, brošurice, cirkularje, reklamne
liste, lepake, opomine, vabila, podobice, spovedne listke, razglednice, vizitke, poročna naznanila,
vabila, letna poročila, prospekte, vstopnice, dekrete, vožne listke, mrtvaške listke, hranilne in
zadružne knjižice, računске sklepe, šolske tiskovine in druge v tiskarsko stroko spadajoče stvari.

Zahvala.

Za premnoge izraze tolažljivega sočutja in sožalja ob boleznih in smrti našega iskreno ljubljenega očeta, oziroma starega očeta, brata in tasta, blagorodnega gospoda

cesarskega svetnika dr. Gustav Ipavic-a

izrekamo tem potom najsrčnejšo zahvalo vsem prijateljem in znancem, vsem darovalcem vencev in vsem drugim, ki so v tako mnogobrojnem številu spremili dragega pokojnika k večnemu počitku.

Št. Jur ob juž. žel.

Žalujejo ostali.

Zahvala.

Ker mi ni mogoče se vsem prijateljem in znancem osebno ali pismeno zahvaliti za obilno udeležbo pogreba mojega predragega, nepozabnega soproga

Janeza Sadnik

izrekam torej tem potom vsem najiskrenejšo hvalo.

Marija Sadnik, soproga.

Ivan, Hinko in Mici Sadnik, otroci.

520 1

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda.

Blasnikova in družinska pratika

se dobiva na drobno in debelo v Zvezni trgovini v Celju.

ZVEZNA TRGOVINA, CELJE, Rotovška ul. 2.

Seznamek založnih knjig.

Zbirka domačih zdravil s poljudnim opisom človeškega telesa. (IV. pomnoženi natis)	K	1'—	Naš dom. IV. zvezek. Vsebina: „Ciganka“, izvirna povest ter razne humoreske, broširan	K	—50
Nova pesmarica. Zbirka najbolj znanih slovenskih in slovanskih pesmi. Mehko vezana K 1'60, eleg. vez.	"	2'40	Naš dom. V. zvezek. Vsebina: „Pavlo Črnokril“, „Nu, občinstvo“, „Ljubezen do domovine“, „Pesem o hudourniku“, „Karin“ in „Plesati ni znal“, broš.	"	—50
Obrtno knjigovodstvo s kratkim poukom o menicah, spisal dr. J. Romih	"	1'60	Naš dom. VI. zvezek. Vsebina: „Pevčevo srce“, „Krvava svatba v Kijevu“, „Prijatelj Lovro“	"	—50
Občinski red. Zbirka zakonov, zadevajajočih posle obč. področja, spisal dr. I. Dečko, I. zv. K 3'60, trdo vez.	"	4'40	Naš dom. VII. zvezek. Vsebina: „Palica Petra Gašparja Sveteckega“, „Zvonikar“, „Sodba“, „Poezija in proza“, „Vij“	"	—50
Mlinarjev Janez, slovenski junak ali vplemenitba Teharčanov IV. natis	"	—80	Kržišnik: Male pesmi za mladino, broširane	"	—24
Kmetijsko gospodarstvo, II. popravljeni in pomnoženi natis. Spisal V. Rohrman, vezano v platno	"	1'60	Ivan Bele: Viničarjev kašipot, navod, kako vinograde nanovo zasajati in obdelovati, broširan	"	—60
Zbrani spisi P. Pajkove, I. zv. broširan	"	2'—	Dr. A. Božič: Lovski zakon za Štajersko, kartoniran	"	1'20
Zbrani spisi P. Pajkove, II. zv. broširan, K 2'—, eleg. vezan	"	3'—	Der Panславismus. Eine nationalpolitische Betrachtung broširano	"	—60
Zabavnik, spisal A. Brezovnik	"	1'40	Prof. Jos. Kožuh: Navodilo h kartografičnim osnovam, vezano v platno	"	4'—
Trtna uš in trtoreja, spisal Ivan Belé	"	—80	Prof. Jos. Kožuh: Pregledni izpisek iz navodila h kartografičnim osnovam, broširano	"	—20
Luči, Funtek, broširane K 1'40, vezane	"	2.20	Red za šolske slugе	"	—24
Gedichte, Vodovnik-Siegensfeld, eleg. vezane	"	2'—	Šolski red	"	—30
Civilno-pravdni red, dr. L. Filipič, v platno vezan	"	5'—	Madeži in njih snaženje, praktično navodilo, kako je snažiti madeže na raznem blagu, kovinah itd. kartonirano	"	1'—
Naš dom. I. zv. Vsebina: „Cesarjevič in sestri dvojčkinji“ in „Krajevna kronika Teharskih plemičev“, broš.	"	—50	Srbske narodne pesmi. Sestavil J. Mohorčič	"	—40
Naš dom. II. zvezek. Vsebina: „Zadnji grof Celjski“ in „Iskalci biserov na otoku sv. Duha“, broširan	"	—50			
Naš dom. III. zvezek. Vsebina: „Vojna leta 2000“ in „Doma in na tujem“, broširan	"	—50			

OPOMBA. Pri naročilih prosimo, da naj blagovolijo cenj. gospodje odjemalci denar naprej poslati, sicer se na naročila ne ozira. Za poštnino je dodati za knjige v vrednosti do 1 krone 10 vin., do 2 kron 20 vin., čez 2 krone pa 30 vin.

Trgovina knjig, papirja, pisalnega orodja itd. Prodaja igralnih kart.

Steckenpferd

lilijno mlečno milo

Najmilejše kožno milo.

Zvezna tiskarna

Schillerjeva ulica
Celje: Štajersko.

Izvršuje v svojo stroko spadajoča dela okrasno in po konkurenčnih cenah.

Savinski liker

preiskan in preizkušen na ces. kr. poljedeljskem preizkuševališču na Dunaju.

Savinski liker

je pripravljen iz planinskih in gorskih zelišč, ter se priporoča kot krepčilni napoj v zdravstvene namene. Lastnik znamke

VINCENC KYEDER Žalec v Savinski dolini, Štajersko.

13 130—99